

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Quemadmodum ex mundi contemplatione arcanarum rerum cognitio
dependeat. Cap. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

vitrum vultui, pariesve oppositos voci subito supernò patitur, ab agente potentissimo, à potestate, vitaq; mirabili ubiq; præsentè. Proclus vero libro de sacrificio, & Magia dicit, quod Philosophi quum considerarent in rebus naturalib. cognationem quandam, & mutuum nexum aliorum ad alta, & manifestorum ad vires occultas, & cuncta in cunctis inuenirent, Magiam conderunt, agnouerunt & in infimis suprema, & in supremis infima; in cælo quidem terrena non propriè, sed secundum causam, modoque cœlesti, in inferioribus vero cœlestia, sed modo terrestri. Nam vnde putamus plantas illas, quas heliotropias nominant, ad Solis motum Solem versus moueri? & selinetropias, id est, lunisequas, ad Lunam verti? Quamobrem in terra quidem aspicerè licet Solem, & Lunam, sed pro qualitate terrena, in cælo autem plantas omnes, & lapides, & animalia pro cœlesti natura, quæ quidem veteres contemplati, alijs cœlestium, alijs terrenorum adhibuerunt, vnde diuinas virtutes in locum inferiorem ob quandam similitudinem deduxerunt: nempe similitudo ipsa sufficiens causa est ad res singulas inuicem vincendas. Si quis papyrum calefaciat, deinde subijciat lucernæ proximæ, etiam si non tangat, videbit accensam subito papyrum, quamuis non tetigerit ignem, accensioneq; desuper ad inferiora descendente. Comparemus igitur papyrum calefactam cognationi cuidam inferiorum ad superiora, appropinquationem eius ad lucernam opportuno vsui rerum pro tempore, loco, & materia, processum ignis in papyrum, præsentis diuini luminis ad id, quod potest capere, accessionemq; papyri deificationi mortalium, materialiumq; illustrationi, quæ deinde feruatur sursum instar accensæ cannabis; ob quandam diuini seminis participationem.

Quemadmodum ex mundi contemplatione arcanarum rerum cognitio dependeat. CAP. X.

EX totius mundi faciei contemplatione, motu scilicet, habitudine, & figura, ex nascentibus, crescentibus, occidentibusve rebus arcanorum cognitionem depe-

dependere opinamur. Assiduus enim naturalium rerum scrutator, & contemplator, vt & Naturam ipsam gignentem, & omnia corrumpentem videt, ita & ipse facere condiscat. Nec minus ex animalibus: nam et si intellectu carent, sensibus adeo vigent, vt longè humanos superent, eorum actionibus Medicinam Agriculturam, Architecturam, Oeconomiam, ac deniq; scientias, & artes fere omnes docent. Et quæ in Medicina adhuc, aliisve artibus verè inuenta, omnia ab eisdem ostensa sunt. Idem in metallis, gemmis, & lapidibus faciendum remur. Fascinantium oculos rationis expertes bestiae natura quadam admirabili cauent: Columbae ad fascinationis amuletum, propulsationemq; laurinos ramulos tenues primùm colligunt, dein ad custodiam pullorum nidis imponunt, milui rhamnum, circi amaraginem, turtures gladiolum, corui amerinam, yppuxæ capillum Veneris, harpæ hederam, ardeolæ careon, perdicis harundinum folia, turdi myrtum, alaudæ gramen, vnde Græcum adagium:

Ἐν κρηδῶν κρήνη σχολιῆ κέρυπλος ἀγρέωσις.

Graminis intorti lastro galerita recumbit.

Cygni viticem, aquila callitrichum, vel lapidem ætitem, qui mulieribus commodus, nam abortibus aduersatur, ex Æliano. Herbas ad venena valentes eadem animalia demonstrauere, quum ad eorum commoda quæreret. Elephas chamæleonte iam depasto, qui frondibus concolor immoratur, suo veneno occurrit, oleastro desumens: hinc ortum est, vt si quis casu, chamæleontem deuorarit, oleastro assumpto, pesti medeatur, ex Solino. Pantheræ aconito deuorato, carnibus à venatoribus insperfo, ne extinguatur, humanum stercurum quærunt, quo sibi medeantur. Testudo ex serpentis esu morbum cõcipit, origani cibo noxam discutit, & contra eum dimicatura, hoc se munit. Quum mandragoræ mala vrsi gustauere, ne malum in perniciem conualescat, eunt obuiam formicas comedendo. Phalangium ceruis perniciosum, nam eos celeriter interimit, nisi siluestrem hederam comederint, & vbi venenosa aduertunt pabula, sibi cinara medentur herba, & contra ser-

pentes se muniunt elaphobosco, Sic palumbi, graculi,
 & merulæ laurifolio. Cimicis natura contra aspidum
 morsum valere comperit, argumento, quod gal-
 linas, quo die id ederint, non interfici ab aspide, ex Pli-
 nio. Capræ ocimum spernunt, quia lethargum indu-
 cit, ex Chryippo. Vulnerarias etiã herbas ipsa demon-
 strauere. Cerui dictamo herba tela è corpore eijciunt;
 Cretenfes enim vulnerandi periti feras in verticibus
 montium pascētes, percutiunt, illi accepto vulnere her-
 bam quærunt, & euestigio spicula excidunt. Sic etiam
 & capræ. Elephantes in venationibus vulnerati, quæ-
 runt aloes lachrymam, & vulneribus illinunt. Ad inue-
 nere & sibi medicinas, quibus noxios humores è cor-
 poribus purgarent, ipsasq; nos docuerunt. Asini asple-
 num herbam vorāt, vt atram bilem eijciant, ex quibus
 edocti medici eandem herbam ad eundem vsu præ-
 parant. Ceruæ ante partum purgantur seseli herba, fa-
 ciliore ita vtentes vtero. Vrsi vt relaxetur intestinum,
 arum comedunt, ex Aristotele. Columbæ & gallinacii
 helxine pasti annum fastidium deducunt. Canes gra-
 mine herba comesta, omne id, quo affliguntur, cum pi-
 tuita & bile euomunt, sibiq; hæc vomitio salutē affert,
 rabiem enim nisi tollatur, facit. Et peculiaribus mor-
 bis, quibus infestantur, peculiaria remedia adhibendo,
 ab eis ijdem comonefacti, in nostris eisdem vtuntur.
 Leo quartana febre laborans, simias vorat, vt sanetur:
 hinc nos scimus cōtra febrem simiæ sanguinem valere,
 corroborando. Hausto etiam canum sanguine eodem
 morbo liberatur. Ventris & intestinorum dolor seda-
 tur intuitu anserum, & anatum visu: nam si eas cōspe-
 xerint, confestim torminibus liberantur, ex Vegetio:
 eadem anas maiore profectu & equinum genus cōspe-
 ctu suo sanat, ex Columella. Vnde Plinius, Quod tradi-
 tur in torminib. mirum est, anate apposita ventri trans-
 ire morbum, anatemq; emori, & carnem anatis in cibo
 torminosi prodesse, Marcellus scribit. Capræ & dorca-
 des non lippiunt, quod quasdam herbas comedāt. Ac-
 cipitres comedunt hieracium, quando caliginem ocu-
 lis senserint, In oculorum morbis elephantis lac bi-
 bunt.

bunt. Fœniculum nobilitauere serpentes, gustatu senescutem exuendo, oculorumque aciem succo suo reficendo: vnde intellectum est hominum quoque caliginem eo releuari. Herbis lacteis vescuntur lepores, ob id coagulum habent in ventriculo, hinc didicere pastores lacte herbis quampluribus lac coagulare. Perdices porrum mandunt, quia ad sonoram vocem prodest, ex Aristotele Problematum libro. Ex hoc Nero vocis gratia ex oleo stasis mensium omnium diebus, nihilque aliud, ac ne pane quidem vescendo. Instrumenta insuper quamplurima medicinæ animalia etiam adinuenerunt. In oculorum suffusione capra iunci punctura sanguinem exonerat, caper rubi: nam quum oculum caligine adumbratum, & non probè affectum ad videndum senserit, eum ad rupi spinam admouet, & referandum permittit, hæc vt pupugit, statim pituita euocatur, & nulla pupillæ læsione facta, videndi vsum recuperat, hinc homines hoc curationis genus didicisse existimatur. Ægyptij non ex humano inuento clysteres se didicisse, sed ibim auem ad deiciendas aluos vsum sibi, & medicinam docuisse prædicant. Ex qua etiam dietam didicere, & crescente Luna viuendi rationem augere, & decrecente diminuere. Virorum oculi hebetantur crebro, qua maxime causa fauos expetunt, vt conuulneratum ab apibus os, leuent sanguine grauedinem illam: vnde vtuntur hodie Medici ad oculorum hebetudinem phlebotomia. Gulo immodicæ voracitatis repletus, ventrem inter duas arbores stringit, vt excrementa protrudat.

Ex similitudine arcanas vires in rebus reperiri.

C A P. XI.

QUI penitus nostrorum maiorum scripta scrutantur, Hermetis scilicet, Orphei, Zoroastri, Othanis, Damagerontis, Harpocratiõnis, Kirannidis, & aliorum coæuorum cordatorum virorum, qui de arcanis conscripserunt, ea que adinuenerunt, non nisi ex similitudine seminum, fructuum, florum, frondium, & radicum, quæ morbos, humanos artus, & animalium